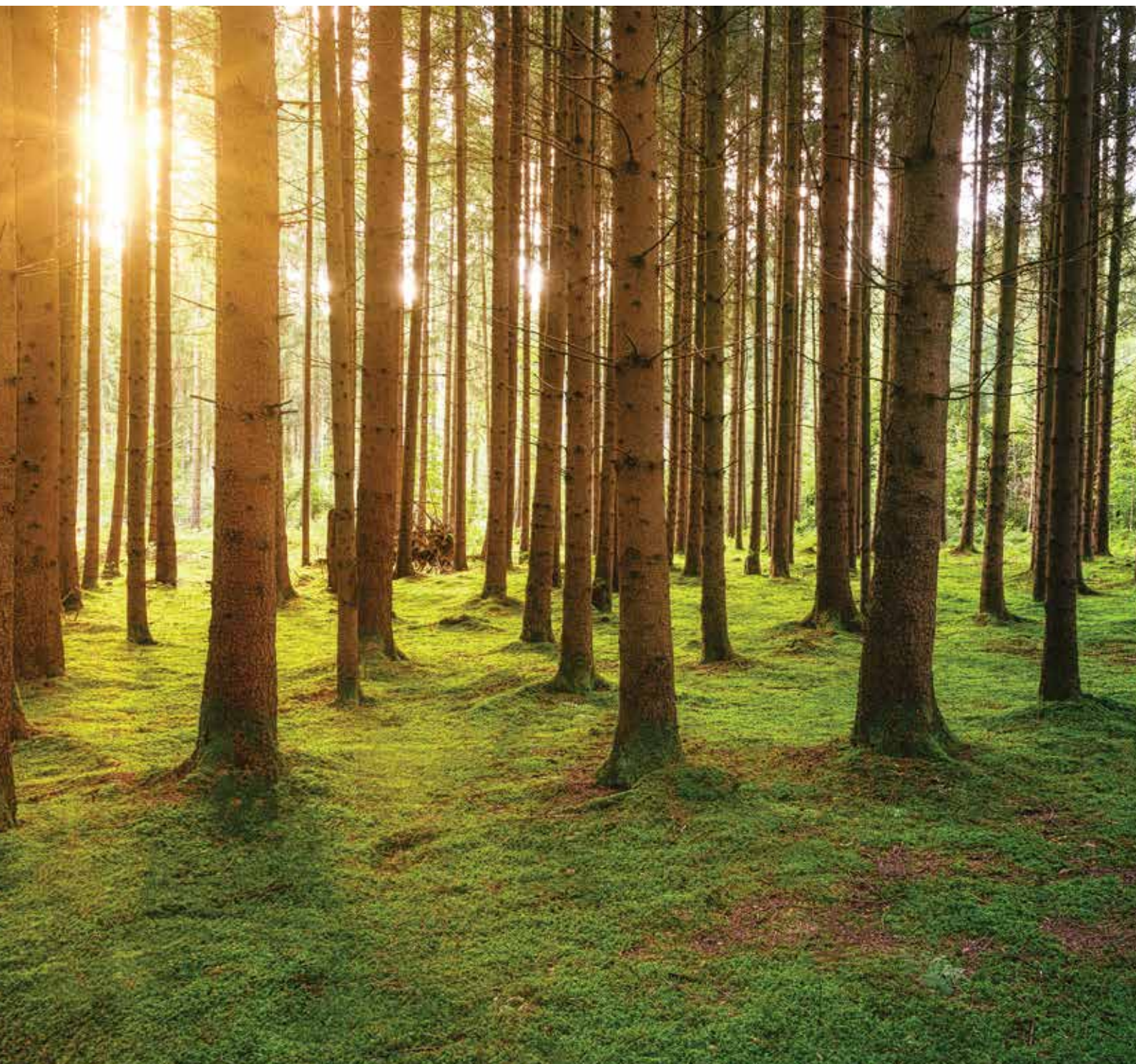

Наши шуми

БРОЈ 77. ЈУЛИ 2020

ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

национални
ШУМИ
во партнерство со природата

НАША ТЕМА

Од анализата на податоците за извршените работи во областа на користење на шумите, се забележува дека во текот на 2019 год. е извршена сеча и изработка на 503.925,82 м³ вкупна дрвна маса, од што на техничко дрво отпаѓаат 93.458,73 м³ или тоа е 63% од планираната динамика за техничко дрво, а на огревно дрво отпаѓаат 410.467,09 м³ или 76% од планот за огревно. Споредено со планираната годишна динамика за сеча од Програмата за работа за 2019 год. произлегува дека на ниво на ЈП сечата е извршена со 73%.

СЕРТИФИКАЦИЈА

Владата на Република Македонија и ЈП Македонски шуми (како најголем снабдувач на пазарот со дрво и производи од дрво во државата), а со цел излегување во пресрет на стопанството и олеснување на пристапот до соодветни сертифицирани репроматеријали, во Март 2018 година отпочна процес на сертификација, и тоа во прва фаза преку ПЕФЦ (PEFC) стандард на околу 4.000 хектари во подружницата на ЈП „Македонски шуми“ – Равна Река од Пехчево.

ПОСЕТА

Во рамките на тековните работни активности, директорот на ЈП Национални шуми Зоран Ѓорѓиев и дел од менаџерскиот тим, посетија дел од коминентите кои работат со дрво и дрвни сортименти во источниот дел од државата: „Алпин Ком-Делчево“, Дик „Фагус“ - Пехчево, и „Треска“ - Винаца, при што се соочија со последиците од корона вирусот Ковид 19. При посетата на дрвопреработувачките капацитети се запознаа одблиску со проблемите со кои во последниов период се соочуваат, како последица од актуелната состојба во државата и пошироко на глобално ниво, вирусот Корона- Ковид 19.

ДЕЗИНФЕКЦИЈА

Една од мерките кои се презедоа беше аеродезинфекцијата која се изврши во Кавадарци, во моментите кога се дозна за присуството на корона вирусот, во март 2020 година, со двете теренски против пожарни возила за гаснење на пожари на отворен простор и шумски пожари. По насоки и барање на локалната самоуправа на општина Кавадарци овие две возила неколку дена беа вклучени во превентивно делување-аеродезинфекција по улиците во Кавадарци, за спречување на понатамошно ширење на пандемијата COVID-19.

04 БЛИЦ
07 ЕДИТОРИЈАЛ
08 НАША ТЕМА
13 ВОЗИЛА
15 ДЕН НА ПЛАНЕТАТА
16 МЕМОРАНДУМ

17 СРЕДБИ
18 КОМУНИКАЦИИ
20 КОВИД - 19
23 БЕСПРАВНИ СЕЧИ
26 СЕРТИФИКАЦИЈА
30 ДЕЗИНФЕКЦИЈА

Весник на ЈП за стопанисување со шуми Национални шуми
Издавач: ЈП Национални шуми • За издавачот: Зоран Ѓорѓиев, директор
Главен и одговорен уредник: Соња Никчевиќ

Редакција: Соња Никчевиќ, • Издавачки совет: Зоран Ѓорѓиев,
Гордана Серафимовска, Никола Лозановски,
м-р Борче Бојчовски, Никола Киров, м-р Маре Басова

Компјутерска подготовка: Графо Пром

Адреса: ЈП Национални шуми, ул. Перо Наков 128, Скопје-тел. 02/2581 080-факс 02/2581 824
maksumi@mkdsumi.com.mk • www.mkdsumi.com.mk

БЛИЦ 01 СПРАВУВАЊЕ СО КОРОНАВИРУСОТ COVID 19, ВО ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

Во врска со ново настанатата состојба во државата, ЈП Национални шуми од првиот момент ги презема сите потребни мерки и активности за заштита од корона вирус Covid-19.

За таа цел, до сите подружници проследени се насоки со предлог мерки за постапување во поглед на организирање на производството во новонастанатите услови. Преку редовно следење на сите заклучоци и мерки донесени од страна на Владата на РСМ и Главниот координативен кризен штаб за обезбедување целосна координација во врска со спречување на внесување и ширење на Корона вирус Covid-19, вработените во претпријатието се редовно информирани за сите состојби кои настануваат на дневно ниво и постапување по истите, со цел за заштита на здравјето на вработените, нивните семејства и пошироко. Според овие насоки, извршена е дезинфекција во сите управни згради и објекти, складови, работилници у други капацитети во сите подружници во ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ.

БЛИЦ 02 ПОСЛЕДИЦИ ОД КОВИД 19 НА ПАЗАРОТ СО ДРВО И ДРВНИ СОРТИМЕНТИ

Ковид 19 на пазарот со дрво и дрвни сортименти предизвика големо пореметување и дисбаланс меѓу производството, пласманот и продажбата. Токму затоа, директорот на ЈП Национални шуми Зоран Горѓиев и дел од менаџерскиот тим, особено Секторите за комерцијално работење и производство имаа неколку заеднички средби со коминтентите, односно дрвопреработувачите. Во рамките на тековните работни активности, директорот на ЈП Национални шуми Зоран Горѓиев и дел од менаџерскиот тим, посетија дел од коминтентите кои работат со дрво и дрвни сортименти во источниот дел од државата: "Алпин Ком-Делчево", Дик "Фагус"- Пехчево, и "Треска"-Виница, при што се соочија со последиците од корона вирусот Ковид 19. При посетата на дрвопреработувачките капацитети се запознаа одблиску со проблемите со кои во последниов период се соочуваат, како последица од актуелната состојба во државата и пошироко на глобално ниво, вирусот Корона- Ковид 19. Заклучок е дека е значително отежната состојбата на пазарот со дрво и дрвни сортименти.

Владата на Република Македонија и ЈП Македонски шуми (како најголем снабдувач на пазарот со дрво и производи од дрво во државата), а со цел излегување во пресрет на стопанството и олеснување на пристапот до соодветни сертифицирани репроматеријали, во Март 2018 година отпочна процес на сертификација, и тоа во прва фаза преку ПЕФЦ (PEFC) стандард на околу 4.000 хектари во подружницата на ЈП „Македонски шуми“ – Равна Река од Пехчево. Сертификатот е добиен на 12.11.2019 и важи до 01.07.2025

Во врска со ново настанатата состојба во државата, ЈП Национални шуми од првиот момент ги презема сите потребни мерки и активности за заштита од коронавирус Covid-19.

За таа цел, до сите подружници проследени се насоки со предлог мерки за постапување во поглед на организирање на производството во новонастанатите услови.

Преку редовно следење на сите заклучоци и мерки донесени од страна на Владата на РСМ и Главниот координативен кризен штаб за обезбедување целосна координација во врска со спречување на внесување и ширење на Коронавирус Covid-19, вработените во претпријатието се редовно информирани за сите состојби кои настануваат на дневно ниво и постапување по истите, со цел за заштита на здравјето на вработените, нивните семејства и пошироко.

Според овие насоки, извршена е дезинфекција во сите управни згради и објекти, складови, работилници у други капацитети во сите подружници во ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ.

Една од мерките кои се презедоа беше аеродезинфекцијата која се изврши во Кавадарци, Берово и Гевгелија во моментите кога се дозна за присуството на коронавирусот, во март 2020 година, со двете теренски против пожарни возила за гасење на пожари на отворен простор и шумски пожари.

ПРЕЗЕМЕНИ ПРЕВЕНТИВНИ И ПОДГОТВИТЕЛНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ ОД ПОЖАРИ ВО ПЕРИОД ЈАНУАРИ-ЈУНИ 2020 ГОД.

По барање на Секторот за заштита, надзор и внатрешна контрола, а со цел усогласување со Правилникот кој влезе на сила од 1 јануари 2020 година, во Декември 2019 година, Управниот одбор на ЈПНШ донесе одлука за измена на Планот за јавни набавки за 2019 година, во која предвидените средства за набавка на 14 ровокопачи во износ од 10.000.000,00 денари беа пренаменети за набавка на 5 специјални теренски возила за гаснење на пожари на отворен простор. Во Април 2020 година ЈПНШ изврши набавка на 5 специјални теренски возила за гаснење пожари со вградени пумпи и истите беа распоредени на следните подружници: „Плачковица“- Винаца, „Саланџак“-Валандово, „Кајмакчалан“-Битола, „Преспа Дрво“-Ресен и „Галичица“-Охрид.(фото специјални возила)

БЛИЦ 06 ЗАБРАНА ЗА ДВИЖЕЊЕ ВО ШУМА И РЕШЕНИЕ ЗА НЕЈЗИНО УКИНУВАЊЕ:

Со допис бр.11-251/1 од 16.04.2020 година, а согласно член 57, став 3, од Законот за шуми ЈПНШ поднесе Барање за воведување забрана на движењето во шумите со кои стопанисува ЈП „Национални шуми“, по што Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство воведо делумна забрана за движење во шума и шумско земјиште од 06-20 часот, бр. 49-4536/2 од 16.04.2020 година, која е со важност од 17.04.2020 година се до нејзиното отповикување.

Движењето во шума е дозволено единствено со писмена дозвола издадена од подружниците на ЈП „Национални шуми“ за подрачјето со кое стопанисуваат. Забраната не важи за вработените во ЈП „Национални шуми“.

Забраната за движење во шума важеше се до нејзино отповикување и тоа до 24.04.2020 год. Поради проценка дека е намален ризикот од појава на шумски пожари ЈПНШ поднесе барање за отповикување на делумна забрана за движење во шума и шумско земјиште со арх.бр.11-251/4 од 23.04.2020 година, согласно што, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, даде согласност за укинување на делумна забрана за движење во шума и шумско земјиште бр.11-251/5 од 23.04.2020 година.

БЛИЦ 07 ПРЕИСПИТУВАЊЕ НА ЗАКОНСКА РАМКА ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАРИ НА ОТВОРЕН ПРОСТОР:

Согласно Извадокот од Нацрт- записникот од 168 седница на Владата на РС Македонија, Генералниот Директор на ЈПНШ номинираше 4 претставници за Координативна работна група за преиспитување на законската рамка за заштита од пожари на отворен простор. Претставниците на Координативна работна група присуствуваа на состаноците на 16.01.2020 и 31.01.2020 година во просториите на ЦУК. Согласно заклучоците од Записникот од вториот состанок на Координативната работна група за преиспитување на законската рамка за заштита од пожари на отворен простор, на 10.02.2020 година ЈПНШ до Координативното тело за справување со пожари на отворен простор достави: Предлози и препораки за подобрување на системот за брзо и навремено справување со појавата на пожарите.

БЛИЦ 08 ИЗВЕШТАЈ ОД WORLD BANK (СВЕТСКА БАНКА)

По спроведено online истражување на подготвеноста на институциите во кризни ситуации На покана на WORLD BANK -Светска банка, а во координација на ДЗС, на 29 Април 2020 година беше организиран online состанок со повеќе релевантни институции кои се вклучени во системот за справување со кризни ситуации, на кој учествуваше претставник од Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола. По заклучоците од состанокот ЈПНШ изготви и достави до ДЗС допис: Приоритетна набавка на материјални и технички потреби кои произлегуваат од законските обврски на ЈП „Национални шуми“ за управување со шумски пожари. По спроведеното on-line истражување, и по доставените предлози, Светска банка изготви Извештај со план за инвестирање - ready2respond (подготвеност за одговор), и истиот беше доставен до ЈПНШ.

ОПСТАНОК

Покрај патот, од пукнатините на еден камен расте дрво. Стеблото се шири, пукнатината е сè поголема, каменот пука на повеќе места. И како што каменот се дроби, дрвото чувствува дека ќе падне, па пушта жили насекаде. Се чипчи и го стегва раздробениот камен. Дрвото го држи каменот, каменот го држи дрвото. Се борат и се сакаат. Се рушат и се држат меѓу себе. Станува збор за природен инстинкт. Еден дел расте, но не дозволува другиот дел да заостане. Во природата има многу вакви примери, примери на опстанок и надополнување. Примери кои ние, за жал, не ги забележуваме. Забораваме дека сè, па и оваа приказна започнува со љубов. Семката паднала во каменот, а каменот собирајќи вода во своите пукнатини ја чувал. Кога дрвото пораснало и ја надраснало пукнатината, почнало да го дроби каменот, да го уништува тлото кое му дало уточиште и место за живот. Каменот го достигнува нивото на распаѓање, но тука е дрвото кое со природна мудрост сфаќа дека и тоа е во опасност и дека за неговиот понатамошен раст треба да го стегне каменот, да биде поцврст. И го стегва. Такви се или такви треба да бидат и односите меѓу луѓето. Да постои соживот и желба за надополнување. Тоа што луѓето и односите меѓу нив се менуваат не значи дека се недоследни, туку природни, дури и тогаш кога се борат за својот опстанок. Доброто во нас е добро само ако е взаемно. Битно е да не надвлее страста и желбата за уништување. Да победи мудроста на природниот опстанок и борба за живот. Поуката од оваа приказна е јасна и многу применлива на нашата реалност. Спротивностите на опстојувањето и разградувањето. На растењето и уништувањето. Не знам дали треба да наведувам примери. Дали да го земеме предвид бесправното сечење на шумите, како контраст со садењето и одгледувањето. Како растењето на дрвјата на кои им се потребни 50 години да достигнат техничка зрелост. А се сечат неплански и бесправно. Се ранува шумата, а дрвото пак си прави место за живеење. Во каменот! На човекот останува само да ја совлада страста за уништување на она што расте и на она што допрва треба да се роди.

Соња Никчевик

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ЗА 2019 ГОДИНА

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ЗА 2019 ГОДИНА

ЈП "Национални шуми" користењето на шумите го врши плански согласно Посебните планови за стопанисување со шуми, на начин кој обезбедува трајно зачувување на нивната површина и зголемување на вредноста на шумите, постојано зголемување на нивниот прираст и принос како и зачувување и унапредување на нивните општокорисни функции кои се во насока на одржлив развој и унапредување на животната средина. Заштитните функции на шумите се остваруваат преку заштита на земјиштето и други објекти од ерозија, влијание на водниот режим и режимот на ерозивните наноси, заштита на хидромелиоративните системи и објекти, заштита на населби и објекти од јавен и локален интерес во државна и приватна сопственост. Производните функции пак на шумите се во насока на производство на дрво и други производи од шумата.

ПЛАНИРАНО И ОСТВАРЕНО ПРОИЗВОДСТВО

Од анализата на податоците за извршените работи во областа на користење на шумите, се забележува дека во текот на 2019 год. е извршена сеча и изработка на 503.925,82 м³ вкупна дрвна маса, од што на техничко дрво отпаѓаат 93.458,73 м³ или тоа е 63% од планираната динамика за техничко дрво, а на огревно дрво отпаѓаат 410.467,09 м³ или 76% од планот за огревно. Споредено со планираната годишна динамика за сеча од Програмата за работа за 2019 год. произлегува дека на ниво на ЈП сечата е извршена со 73%.

Дотурени се вкупно 346.218,97 м³ или 59% од планираната динамика за дотур на вкупна дрвна маса, од што 79.218,45 м³ или 54% од планираната динамика на техничко дрво за дотур, а 267.000,52 м³ или 61% од планираната количина за дотур на огревно дрво.

Извршен е превоз на вкупна дрвна маса од 182.015,89 м³ и тоа е 41% од планираната динамика за превоз, односно превезени се 299,04 м³ техничко дрво и 181.716,85 м³ огревно дрво или тоа е 41% од планираната количина за превоз на огревно дрво.

Јавното претпријатие во декември 2018 година објави Повик за интерес за склучување на купопродажни договори за техничко и огревно дрво за 2019 година на веб страната на јавното претпријатие. На основ на повикот реализирана е продажба на дрвни сортименти за период 01-12 месец 2019 година во количина од 522.223,86 м³ од кои 91.143,27 м³ техничко дрво, 416.147,59 м³ огревно дрво и 14.933,00 м³ отпад после сеча.

Вкупната залиха на дрвни сортименти на ниво на ЈП "Национални шуми" на 31.12.2019 год. според Пописниот елаборат - Извештај за извршениот редовен годишен попис на средства и изворите на средства со состојба на 31.12.2019 година кој е усвоен од страна на Управниот одбор на ЈП со Одлука бр.02-131/2 од 10.02.2020 год. изнесува 52.299,91 м³. Според сортиментната структура, на техничко дрво отпаѓаат 13.514,04 м³ од кои поголем дел е во шума и на шумскокамионски пат, а на огревно дрво отпаѓаат 38.785,88 м³. Вкупната вредност на залихата на дрвни сортименти по планските цени (состојба со 31.12.2019 год.) според Пописниот елаборат изнесува 66.010.107,80 денари.

За реализирање на планските задачи во одделните фази на производство учеството на сопствените работници во 2019 година изнесува 37,12% во сеча, 23,42% во дотур и 20,30% во превоз. Тоа значи дека поголем дел од планираната количина во производниот процес се реализираше со ангажирање на надворешни извршители.

На остварувањето на планираната динамика во фазите сеча, дотур и превоз во 2019 год., освен сезонскиот карактер на работење во шумарството имаат влијание и други причини од објективен

карактер, како што се: Недоволната отвореност на шумите, како и оддалеченоста на шумските комплекси. Понатаму, лошата патна инфраструктура која овозможува пристап претежно во летните месеци, поради сезонската работа и во зависност од временските услови има прекин во работата. Со оглед на тоа што ЈП „Национални шуми“, располага со стара и дотраена механизација, многу јасна е потребата од набавка на нова механизација за подобрување на квалитетот на производството и одвивање на производниот процес и во зимски услови. Од тие причини во изминатите години за прв пат по подолго време, преземени се значајни инвестициони активности во насока на обнова на застарениот возен парк и механизација. Отворањето на шумите со патишта е предуслов за навремено и квалитетно извршување на поставените производни задачи. За таа цел ЈП во изминатите години набави 15 нови градежни машини – булдожери и тоа: во 2012 год. извршена набавка на 3 нови градежни машини, во 2013 год. – 3, во 2015 год. – 3 и во 2016 год. – 6 булдожери, со цел намалување на трошоците, а со самото тоа и намалување на цената на чинење по км. Во изминатата година отворањето како и прочистувањето на патната мрежа се извршуваше исклучиво со ангажирање на сопствена механизација, при што се намалува цената на чинење при изградбата на шумски патишта по км. Со соодветни шумски комуникации ќе се овозможи поефтин и побрз превоз, зголемена ефикасност во заштитата на шумите од пожари, растителни болести и штетници, подобрување на превозот на работниците, како отворање на шумите за користење на други шумски производи. Шумски патишта се патишта во кои се вклучени и другите патни инфраструктури кои се долж нивните правци кои се првенствено наменети за одгледување и користење на шумите. Планирани и изградени патишта во шума кои се наменети за превоз на шумски производи, се сметаат за шумски патишта и ги користат субјектите кои стопанисуваат со шумите. Остварувањето на планските задачи за изградба, реконструкција и прочистување на патишта во 2019 год. може да се смета за задоволително. Имено, изградени се вкупно 184,89 км меки патишта, што претставува 75,07% од годишниот план, додека со извршеното прочистување на постоечката патна мрежа од 2.195,67 км, годишниот план е натфрлен за 47,46%. За реализација на остварените плански задачи за изградба на патишта, реконструкција и прочистување на постоечката патна мрежа во 2019 год. потрошени се вкупно 107.818.821,00 ден. со сопствена механизација.

ПРИВАТНИ ШУМИ

Согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за шумите (Сл.Весник на РМ Бр.160 од 31 октомври 2014 год.) во член 92 и 97 стопанисувањето со приватните шуми го вршат сопствениците, а услугите за извршување на стручните работи од областа на шумарството ги вршат Јавното претпријатие за стопанисување со државните шуми „Македонски шуми“, и другите субјекти задолжени да управуваат со заштитените подрачја.

Работите кои се однесуваат на заштита и користење на приватни шуми го вршат самите сопственици. Стопанисувањето со приватните шуми се врши врз основа на донесени посебни планови за стопанисување, програми или критериуми за стопанисување со шумите во приватна сопственост. Посебните планови и програми за стопанисување со шумите во приватна сопственост ги донесуваат сопствениците на шумите, а ги одобрува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството.

Во текот на 2019 год. одобрени се вкупно 246.486 м³, од кои на техничко дрво отпаѓаат 28.037 м³ и на огревно дрво отпаѓаат 218.449 м³. Средствата кои се остварени од ознака на техничко и огревно дрво од шума и ознака на дрва од меѓи во приватна сопственост во 2019 год. изнесуваат 55.603.538,00 денари.

ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА НА ШУМИ

Активностите во делот на одгледувањето на шумите, се базираат на обврските кои се пропишани со посебните планови за стопанисување со шумите. Со членот 94 од Законот за шуми, регулиран е начинот на издвојување и користење на средствата за проста репродукција на шумите. Средства за проста репродукција на шуми издвојуваат субјектите кои стопанисуваат со шумите во државна сопственост во висина од 10% од вредноста на исеченото дрво, франко камионски пат во шума. Овие средства се наменски и се користат за одгледување и заштита на постојните шуми, за изградба на шумски патишта, за техничко опремување заради вршење на работи за заштита на шумите и изработка на планови за стопанисување со шумите. Во 2019 год., според податоците од Годишната сметка за 2019 год. потрошени се средства во износ од 102.066.980 денари за проста репродукција на шуми за извршување на разни одгледувачки работи.

ПРОШИРЕНА РЕПРОДУКЦИЈА

Согласно членот 95 од Законот за шумите за работите на проширена репродукција на шуми средства обезбедуваат: субјектите кои стопанисуваат со шумите во државна сопственост во висина од 3% од вредноста на исеченото дрво на франко камионски пат, сопствениците на шуми во приватна сопственост во висина од 3% од вредноста на исеченото дрво на франко камионски пат, како и правните субјекти што вршат промет на дрво во висина од 3% од вредноста на продаденото дрво и од Буџетот на РМ.

Средствата за проширена репродукција на шумите се користат според годишна Програма што ја донесува Владата на Република Македонија. Согласно предвидената Програмата за проширена

репродукција на шумите за 2019 година (Сл.весник на РМ 15/2019, Сл.весник на РСМ 160/19 и 237/19) ЈП „Национални шуми“ во целост ги реализира предвидените работи и мерки донесени согласно оваа програма и за 2019 година остварен е вкупен приход од проширена репродукција на шумите во износ од 18.495.000,00 денари.

РАСАДНИЧКО ПРОИЗВОДСТВО

Во 2019 год. произведени се вкупно 3.666.450 броја садници од сите возрасти на ниво на ЈП, од кои 2.363.213 броја садници се класично, а 1.303.237 броја се контејнерско производство. Од реализацијата на оствареното расадничко производство е остварен вкупен приход од 10.430.912,00 денари и вкупни директни расходи за негово производство од 22.854.601,00 денари.

Пошумувањата предвидени според Посебните планови за стопанисување со шуми се реализираат во неколку фази според предвидената динамика, обработка на почвата (механизирана или рачна обработка на почвата, а во зависност од теренските услови). Изборот на дрвните видови за пошумување на предвидените површини е според едафско-климатските и педолошки услови, адаптивбилни за успешна прифатеност и понатамошен развој на садниците. Во зависност од надморската височина и географската местоположба на локалитетите се пошумува со дрвни видови кои се адекватни во согласност со педолошката структура на почвените и климатските услови.

ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ

Заштитата на шумите е систем на мерки и активности кои се спроведуваат со цел да се обезбеди опстанок на шумите, зачувување на здравствената состојба и виталност на шумите од противправно присвојување и користење, пожари, растителни болести и штетници, бесправни сечи, противправно собирање на други шумски производи и други оштетувања. За заштита на шумите и шумските култури од растителни болести и штетни инсекти утврдени беа средства преку Програмата за проширена репродукција на шумите за 2019 год. Активностите беа во насока на:

-Превентивна заштита на шумите и шумските култури преку организирана Извештајно дијагнозно прогнозна служба (ИДП служба) и следење на здравствената состојба на шумите на биоиндикаторски точки на територијата на Република Македонија.

Од аспект на заштита на шумите, а со оглед на нашите климатски услови, како најголем произлегува проблемот со заштита на шумите од пожари кои како деструктивен елемент се сметаат за елементарна непогода со која на шумскиот фонд му се нанесуваат повеќекратни штети.

Согласно податоците кои се прибираат во текот на годината, а истите се добиени од: Електронскиот систем МКFFIS, преку статистичките листови кои ги доставуваат подружниците и електронските Месечни извештаи за реализирани активности на шумочуварската служба доставени до Секторот за заштита на шуми, надзор и внатрешна контрола, евидентирани се 402 пожари во текот на 2019 година, со вкупно опожарена површина од 15.675,45 хектари, а опожарена дрвна маса е 95.938,20м³ при што е причинета штета од 808.669.316,00 денари. Вкупните трошоци за гаснење на пожарите изнесуваат 10.080.088,00 денари. Во гаснењето на сите 402 пожари учествувале 8.211 гасначи во екот на пожарите, од кои поголем број се вработени во ЈПНШ, а останатите се гасначи од други субјекти.

Согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за шумите (Сл.Весник на РМ бр.160 од 31 октомври 2014 година), поради подобрување на мониторингот над шумските пожари, превентива, фактори и причинители, видот и големината на пожарот, учесниците во гаснењето и трошоците за гаснење, предизвиканите штети, во органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството се воспостави и води Единствен информативен систем и регистар за шумските пожари. Субјектите кои стопанисуваат со шумите се должни да ги собираат податоците за шумските

пожари и најдоцна во рок од осум дена од денот на избувнувањето на пожарот за тоа да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството. Органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството собраните податоци треба да ги достави на домашните и меѓународните тела и институции на нивно барање. Следењето на настанатите пожари е преку електронскиот систем MKFFIS, преку статистичките листови кои ги доставуваат подружниците.

ЈП "Национални шуми" со својата активност целосно е вклучено во воспоставувањето на Методологијата за мониторинг и процена на веројатност за ризик од шумски пожари, во консултација со домашни и странски експерти, а која се темели на елементи на ризик од шумски пожари и алатки за процена на ризикот. Со посебно софтверско решение изработено по принципите на Методологијата за мониторинг и процена на веројатност за ризик од шумски пожари се утврдува дневната опасност за појава на шумски пожари, како и следење на однесувањето на отпочнатите шумски пожари.

Со оглед на зголемената опасност од пожари на отворен простор што се должи на високите температури на воздухот, како и известувањето и проценките за очекувани топлотни бранови во пролетниот и зимскиот период од годината, како и во согласност со член 57, став 3, од Законот за шуми:

- ЈПНШ достави Барање со арх.бр.11-300/1 од 29.03.2019 година и Барање со арх.бр.02-628/1 од 07.08.2019 година до МЗШВ, за согласност за ограничување односно делумна забрана на движењето во шумите со кои стопанисува ЈП. Согласно поднесените барања од ЈПНШ, МЗШВ вовеле Делумна забрана за движење во шума и шумско земјиште. Движењето беше дозволено единствено со писмена дозвола издадена од подружниците на ЈП „Национални шуми“ за подрачјето со кое стопанисуваат. Ограничувањето не важеше за вработените во ЈП „Национални шуми“. Согласноста за делумна забрана за движење во шума и шумско земјиште важи се до нејзино отповикување.

Заштитата на шумите од шумски штети претставува сериозен фактор во зачувување на шумскиот фонд. Бројот на прекршителите, односно сторителите на шумски штети и кражби на дрво во последните години се зголемува, а со тоа на шумскиот фонд му се нанесуваат значителни штети. ЈП „Национални шуми“ преку Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола и шумочуварската служба, заштитува вкупна површина од 1.139.659ха.

Согласно Законот за шумите (Сл.весник на РМ, бр.160 од 31.10.2014год.) во член 81, дефинирано е дека правните субјекти кои стопанисуваат со државните шуми вршат реонско чување на шумата. Реонското чување го врши шумочуварска служба во состав на ЈП „Национални шуми“ и другите субјекти кои стопанисуваат и управуваат со заштитените подрачја без оглед на нивната намена. Припадниците на шумочуварската служба во шумочуварските реони особено се овластени да: го чуваат реонот од бесправни сечи и шумски кражби, да вршат преглед на сите средства со кои се превезува или пренесува дрво во шумочуварскиот реон и на контролните рампи на шумските патишта, да ги легитимираат сите лица затечени во шума, да известуваат за појавени шумски пожари, растителни болести, шумски штетници и други непогоди во шумочуварскиот реон. За сите бесправни дејствија да ги известуваат надлежните органи во правните субјекти за стопанисување со шумите, а против прекршителите да поднесуваат барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

ПОСЕБНИ ПЛАНОВИ ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО ШУМИ

Изготвувањето на Посебните планови за стопанисување со шумите, односно планските документи во кои се даваат насоки за стопанисување со шумите на одржлив и еколошки принцип е обврска на Секторот за уредување на шуми преку самостојно и целосно изработување на ППСШ И ПЛО. Извршителите вршат припрема во канцеларија за несметано извршување на работите на терен, а потоа преку организирање, координирање и учество во извршувањето на работите на терен со давање на упатсва за работа. По прибирањето на податоците од терен се пристапува кон средување и обработка на прибраните податоци и канцелариска изработка на Посебните планови за стопанисување со шуми. Изготвување на компјутерски карти за потребите на ППСШ, учество во расправи на рецензионата комисија, при што се постапува по договорените забелешки.

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

Според Годишната сметка за 2019год. ЈП "Национални шуми" оствари вкупен приход за распределба од основната и другите дејности во износ од 1.661.793.468,00 ден., вкупни расходи во износ од 1.633.180.146,00 ден. и искажува добивка од работењето (пред оданочување) во износ 28.613.322,00 ден.

Остварените вкупни приходи во 2019 година во однос на планските проекции се помали за 26,21%, а планираните вкупни расходи во 2019 г. се остварени со 76,66%.

Во структурата на вкупните приходи, приходите од основната дејност (продажба на огревно и техничко дрво и отпад) учествуваат со 73,11%, приходите од другите дејности (расадничко производство, други шумски производи, лов и приватни шуми) учествуваат со 4,32%, приходите од проста и проширена репродукција со 7,25% и останатите приходи со 15,31%. Според остварените приходи од продажба и продадената количина на дрвни сортименти во 2019г. остварена е просечна продажна цена од 2.235,00ден/м³ за огреветното дрво и 2.959,56ден/м³ за техничкото дрво.

Вкупните расходи на ниво на ЈП во 2019г. (без влијанието на вредноста на залихите) изнесуваат 1.568.831.444ден. Во рамките на вкупните расходи најголемо учество имаат бруто платите со 51,81%, потоа услугите (за сеча, дотур и превоз) со 16,71%, законските обврски (проста и проширена репродукција) со 9,68%, потрошените материјали, енергија и резервни делови со 6,74% и амортизацијата со 2,52%. Во вкупните расходи останатите трошоци учествуваат со 12,54%.

МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Заради подобрување на севкупното работење Јавното претпријатие континуирано превзема мерки и активности, како што се:

Зголемување на производството на вкупната дрвна маса согласно предвидувањата во Посебните планови за стопаниување со шумите преку обезбедување на непречен развој на планираното годишно производство согласно Програмата за работа за тековната година;

Основна интенција во остварувањето на планираното производство е зголемување на обемот и квалитетот на производството, со истовремено намалување на трошоците на работењето, особено имајќи предвид дека претпријатието својата дејност ја извршува со самофинансирање. Ангажирање на обучена работна сила во делот на производството на шумски сортименти, заради рационално користење на шумите и изработка на квалитетни производи со највисока пазарна цена;

Следење и организирање на процесот на производство, со што би се намалиле сите тесни грла, како што се:

- Неквалитетно кроење на шумските сортименти;
- Воспоставување на шумски ред, со што ќе се олесни дотурот и ќе се направи поефикасен;
- Усогласување на динамиката помеѓу трите фази на производство;
- Зголемување на процентот на учество на поквалитетни класи кај техничкото дрво, со што ќе се зголеми финансискиот ефект од работењето;

Спроведување на ценовникот за продажба на дрвни сортименти;

Зголемување и подобрување на квалитетот на производите преку примената на светските стандарди и искуства;

Намалување на општите и трошоците на производство и зголемување на економичноста;

Примена на нови научни и практични сознанија во технолошките процеси на производството;

Зголемувањето на дисциплината во работењето преку вршење контроли и ревизии по подружниците со воведување на добра работна дисциплина.

Подготвила : Гордана Серафимовска

НАБАВЕНИ НОВИ ТОВАРНИ ВОЗИЛА-КАМИОНИ ВО ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

Согласно Инвестиционата програма на претпријатието, ЈП Национални шуми во делот на инвестиции во основни средства планираше набавка на шест товарни возила – Камиони. Постапката за овој вид на набавка беше отпочната во Декември 2018 година додека Договорот Бр.03-14/186 е склучен на 05.06.2019 година, согласно кој се набавени 6 Товарни возила со надградба за превоз на шумски сортименти, марка MAN, модел TGS 33.440 6x4, шумарска изведба. Со набавката на овие товарни возила запазени се највисоките стандарди за издувни гасови (euro 6), со што ЈП Национални шуми ќе придонесе за зачувување на животната средина, подобро искористување на капацитетите на претпријатието како и заштита и користење на шумските ресурси на принципите на одржлив развој. Камионите се брендирали со официјалното лого на ЈП Национални шуми на 24.04.2020 година беа распределени според потребите во 6 подружници и тоа: Малешево-Берово, Бор-Кавадарци, Кожув-Гевгелија, Бабуна-Велес, Бигла-Демир Хисар и Сандански-Македонски Брод. Во присуство на Раководителите на подружниците и менаџерскиот тим, Директорот Зоран Ѓорѓиев лично им ги предаде клучевите од камионите на возачите, кои ќе бидат задолжени со транспортните средства. Извршувањето на основните дејности на претпријатието, како и снабдувањето на населението со огревно дрво е условено од употреба на соод-

ветна современа опрема и основни средства. Транспортот на шумски сортименти во шумарската практика е еден од најважните фази во процесот на користењето на шумите. Врз основа на доброто познавање на моменталната состојба на патната инфраструктура во шумарството, теренските прилики, како и потребите на пошироката општествена заедница, оптимално беа утврдени потребите и приоритетите од набавка на нови Товарни возила-камиони за превоз на дрвни сортименти.

Денес шумите се отвараат со современи сообраќајници што овозможува употреба на транспортни средства со поголема носивост. Фазата превоз на дрвни сортименти, во јавното претпријатие, досега главно се извршува со надворешни превозници врз основа на склучени договори за превоз по пат на јавни повици. Сопствениот превоз учествува со многу мал процент во вкупно превезената дрвна маса, додека поголем дел од дрвната маса се превезува со надворешни извршители. Затоа беше неопходна набавката на товарни возила (камиони), за огревно дрво навремено да го донесеме до граѓаните.

Со набавката на новите товарни возила ќе се овозможи поквалитетно и навремено извршување на планираните задачи, односно навремен транспорт на дрвните сортименти и заштеда на финансиски средства, односно поголема рентабилност на претпријатието.

С.Н

НАБАВЕНИ НОВИ СПЕЦИЈАЛНИ ТЕРЕНСКИ ВОЗИЛА ЗА ГАСЕЊЕ НА ПОЖАРИ ВО ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

Согласно Одлуката за измена на Инвестиционата програма на претпријатието за 2019 година, ЈП Национални шуми во делот на инвестиции во основни средства планираше набавка на Специјални теренски возила за гасење на пожари со погон 4x4.

Постапката за овој вид на набавка беше отпочната во декември 2019 година, а Договорот Бр.03-14/25 е склучен на 13.03.2020 година, согласно кој ЈП Национални шуми врз основа на Инвестициона програма и Планот за јавни набавки набави 5 нови теренски возила со товарен простор (пик-ап варијанта, отворен тип), број на патници 4+1. Возилата се набавени со цел превоз на патници, а истовремено и користење на товарен простор. Возилата се од марка Great Wall, модел STEED 6 и располагаат со модерна дополнителна опрема, која се состои од 2 воздушни перничина, преносен систем со брзи и бавни брзини, електронско вклучување и исклучување, клима уред. Возилата поседуваат и TCES систем за дополнителна помош во движењето. Зафатнината на моторот изнесува 2.378cm³ и моќност од 90kw, со емисија на издувни гасови стандард Euro 6 и вграден плински уред, со што е постигнат спој меѓу економичноста и еколошките стандарди. Теренските возила за гасење на пожари се брендирани со официјалното лого на ЈП Национални

шуми и се распределени според потребите на подружниците.

Имајќи го предвид карактерот на работењето на претпријатието, недостаток на потребниот обем на теренски возила честопати е причина за неможност навремено и квалитетно да се извршат поставените задачи, за повреди при вршењето на работните задачи на вработените, потешкотии при спречувањето и гасењето на пожарите, што доведува до намалување на финансиските ефекти, намалување на природните ресурси и нарушување на животната средина. Од тие причини, претпријатието планираше набавка на теренски возила-ципови кои ќе служат за непречено извршување на предвидените работни задачи, за поефикасно и навремено реагирање во случај на заштита на шумите од шумски пожари и кражби, превоз на вработените до местото на извршување на своите работни задачи како и контрола на теренот.

Со набавените возила со овие карактеристики се постигнува повеќеенаменска употреба за работа во шума, превоз на вработени, како и употреба на товарниот простор за превоз на потребен алат и други средства за работа на терен. Современите, повеќеенаменски возила ќе послужат за разни интервенции во шума, со кои ќе се постигне поголема ефикасност во работењето, ќе се зголеми продуктивноста и мобилноста на работниците.

С.Н

ДЕН НА ПЛАНЕТАТА ЗЕМЈА

Денот на планетата Земја кој веќе 50 години се одбележува, годинава, за жал ќе помине во сенка на пандемијата на вирусот COVID 19, заради што се откажани многу манифестации на ред дојде, за жал (или за поука) спасувањето на заболените од вирусот COVID 19, кој го зафати целиот свет и однесе безброј невини жртви.

Пред 50 години во САД е одбележен првиот Ден на Планетата Земја, со повик на реформа на околината, после излевањето на нафта покрај брегот на Калифорнија. Пола век подоцна, овој ден соединува милиони луѓе во светот, свртувајќи го влијанието на огромните предизвици со кој се соочува Планетата Земја. Денес, како никогаш досега на сите ни нуди да размислиме за нашиот однос кон планетата, дека природата може да не изненади во секој миг со погубни последици за секој поединец. Се наоѓаме во време кога здравјето на планетата и нејзините жители, никогаш не било побитно.

Се наоѓаме во време на истребување и на место каде би можело да се нанесе неповратна штета за околината и воопшто за иднината на земјата. Но, иако на сред на една голема и непозната провокација, не можеме да си дозволиме да го изгубиме темпото и предизвикот кој не чини преголеми загуби и тоа во човечки животи. Во овој миг е тешко да не се чувствува очајот во целиот свет. Карантини, скојдневни нови појави на корона вирус на територијата на целиот свет, барање разни начини за излегување од хуманитарната криза. Можеби во иднина ќе дочекаме да видиме поголема почит кон природата во многу земји во светот и ќе сфатиме дека живееме на едно единствено место кое треба да го чуваме, почитуваме и негуваме.

Плакатот за одбележување на Првиот Ден на Планетата Земја го содржел цитатот: “Го запознавме непријателот, а и он нас.” Педесет години подоцна, дали оваа година ќе биде година кога колективно ќе престанеме да ја земаме планетата земја здраво за готово, деградирајќи ги и искористувајќи ги нејзините ресурси?

Ќе сфатиме ли конечно колку, всушност сме ранливи? Се надеваме дека со искуството од оваа пандемија ќе научиме дека многу подобро е да се спречуваат глобалните промени, кога ќе се појават далеку на хоризонтот. Затоа, треба да се следат модерните достигнувања во светот, да се развиваат, да се обрне што поголемо внимание на климатските промени, како навистина загрижувачки проблем на кој работат стручњаци кои треба да се слушаат и почитуваат.

Природата ни треба се повеќе, како решение, како ресурс, како место за одмор и живот на Земјата. Гледајќи однапред, од оваа фатална пандемија, се појавуваат можности кои, ако не се спречат можат да бидат катастрофални. Мораме, конечно, на сите нивоа, на сите континенти, од сите раси и луѓе во светот да ја прифатиме природата како пријател, кој ќе го чуваме, ќе се грижиме за него и ќе го сакаме.

Подготовка: Соња Никчевиќ

ПОТПИШАН МЕМОРАНДУМ ЗА СОРАБОТКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРВИОТ РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ СО ШУМИТЕ ВО МАЛЕШЕВСКИОТ РЕГИОН СО АКЦИСКИ ПЛАН 2020 – 2025

На 26.06.2020 година, претставниците на општина Берово, општина Пехчево и ЈП „Национални Шуми“ во Едукативниот Центар за зачувување на природата во с. Негрево потпишаа Меморандумот за соработка за спроведување на пилот Регионалниот план за унапредување со шумите во Малешевскиот регион со Акциски План 2020 – 2025.

Со овој меморандум се дефинира соработката помеѓу трите страни за реализација на мерките предвидени во РПУШ во Малешевскиот регион. Регионалниот план за унапредување со шумите во Малешевскиот регион со Акциски План 2020 – 2025 претставува прв регионален план кој се изработува за одреден микро регион во нашата држава со партиципативен пристап на сите клучни чинители и земајќи ги предвид различните функции на шумата. Овој Регионален план за унапредување со шумите е подготвен во рамки на Програмата за зачувување на природата во Северна Македонија (ПЗП), проект на Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC), координиран од Фармахем и истиот е усвоен како стратешки документ за шумите на општина Берово и општина Пехчево.

РПУШ во Малешевскиот регион со Акциски План 2020 – 2025 е развоен стратешки план со чија помош се воспоставува основа за одржливо управување со шумите и шумското земјиште во регионот. Овој план за Малешевскиот регион претставува водич со кој се утврдува идната насока за одржливото управување со шумите и шумските предели во регионот, врз основа на трите столбови на одржливото управување со шумите, односно економска вредност на шумите, биодиверзитетот (зачувување на природата) и социо-економските вредности.

Потписниците на Меморандумот за соработка, ја искористиле приликата да истакнат дека подго-

товката на еден ваков сеопфатен план за унапредување на шумите ќе придонесе кон главната цел, односно да го поддржи локалното население во нивниот одржлив развој користејќи ги вредностите на шумите на одржлив начин, а во исто време да биде во сооднос со севкупните трендови во шумарството на европско ниво кои вклучуваат просторно планирање и управување со пределот, согласно Пан-европските критериуми и индикатори.

“Шумарството во регионот Малешево е значајна стопанска гранка која нуди големи потенцијали и можности за развој. Преку соработка со ЈПНШ со локалните институции ќе се овозможи вклучување на руралното население во производството и услугите овозможени од шумарскиот сектор и ќе се влијае на зголемување на вработеноста во руралните средини, како и подобрување на локалниот економски развој. Сето тоа ќе придонесе да се формира стабилен шумски екосистем и ќе се зачува и збогати шумскиот биодиверзитет и пределските вредности на регионот.” –нагласи м-р Маре Басова, како претставник на ЈП Национални шуми.

Регионалниот план за унапредување на шумите во Малешевскиот регион (Берово и Пехчево) со Акциски план 2020-2025 беше усвоен како стратешки план на 33 седница на Советот на општина Берово одржана на 13.05.2020 како и од Советот на општина Пехчево на својата 29 седница одржана на 5.05.2020 година.

ДИРЕКТОРОТ НА ЈПНШ, ЗОРАН ЃОРЃИЕВ ОСТВАРИ СРЕДБА СО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ССМ, ДАРКО ДИМОВСКИ

Во просториите на ЈП Национални шуми, на 02.06.2020 година, остварија средба Претседателот на Сојузот на синдикатите на Македонија, Дарко Димовски и Генералниот Директор на ЈП Национални шуми, Зоран Ѓорѓиев, на која се дискутираше за состојбата во јавното претпријатие поврзана со Корона вирусот COVID – 19 и предизвиците со кои се соочуваат работниците и раководството во Јавното претпријатие.

На средбата Генералниот Директор, Зоран Ѓорѓиев го информираше Претседателот на ССМ, дека со сериозни напори од страна на раководството на претпријатието е исплатена платата за месец април на 01.06.2020 година, а се прават напори до 15.06.2020 година да биде исплатена и платата за месец мај со што во целост ќе бидат надминати предизвиците за навремена исплата на платата на вработените.

Директорот Зоран Ѓорѓиев информираше дека јавното претпријатие Национални шуми кое е на самофинансирање се соочи со сериозни предизвици поради тоа што наплатата и продажбата во месец март и април поради здравствената криза беше намалена за 100%. Во првите 2 квартала ЈП целосно се финансира по основ на склучени купопродажни договори со

правни субјекти-пилани, синдикални организации, пензионерски здруженија, како и договори со граѓани кои тие ги уплаќаат како авансни уплати по основ на веќе склучените договори. Истите, согласно новонастаната ситуација – вонредна состојба, не беа во можност во целост да ги испочитуваат одредбите во склучените договори каде што треба да ги вршат уплатите. Но и покрај тоа во изминатиот период нема намалување на бројот на вработените во ЈП Национални шуми кој во моментов изнесува 2.247 работници.

Истовремено, Сојузот на синдикатите на Македонија ќе упати и посебно барање до надлежните институции и Владата, за потребата од финансиска поддршка на претпријатието согласно донесените Одлуки, се со цел навремено сервисирање на платите на 2.247 работници, вработени во ЈП Национални шуми.

Претседателот на ССМ Дарко Димовски и Генералниот Директор на ЈП Национални шуми, Зоран Ѓорѓиев се согласија дека здравствената криза не смее да премине во економска криза која ќе се почувствува на грбот на работниците, а за што во наредниот период заеднички ќе дејствуваат.

С.Н

СТРАТЕШКА РАМКА ЗА ШУМСКА КОМУНИКАЦИЈА ВО ЕВРОПА

Мрежата на шумарски комуникатори (FCN) која настанала со соработка на Стопанската комисија на Обединетите нации за Европа (UNECE) и организацијата за храна и земјоделие (FAO) донесе "Страшешка рамка за шумска комуникација во Европа", базирана на најновите истражувања и пракса. Зошто Европскиот регион треба да ја развива стратегијата за шумска комуникација?

На ова прашање дадоа одговор 36, од вкупно 56 членки на Стопанската комисија на ОН. Стратешката рамка ги содржи комуникациските цели, заеднички клучни пораки и пристап, дизајнирани така да им помогнат на владите, приватните и државните институции и организации, како и на учесниците на сите нивоа, на формулацијата на комуникациските програми и стратегии за шумите. Од многубројните причини за потребата од развој на комуникациската стратегија на шумите, нотирани се следните:

- Бидејќи шумите на различни луѓе различно им значат, се создава судир на интереси кој доведува до различни, често збунувачки пораки
- Шумите се често интерес на различни политики што доведува до дисперзирани мислења, па треба да се воспостави кохерентност и да се ангажираат учесниците на сите нивоа во отворањето на потребниот дијалог за шумите

- Постои значителен јаз меѓу вистинската состојба и перцепцијата на јавноста по прашање на шумите

- Иако постои емоционална поврзаност на луѓето со шумите, факт е дека јавноста не е доволно информирана по прашање на одржливо стопанисување со шумите и така шумите никогаш нема да го остварат својот потенцијал во ублажувањето на глобалните промени

- Шумарскиот сектор се состои од голем број институции и организации, но и покрај тоа тешко се наоѓа заеднички јазик!

Истражувањата на јавното мислење во европските земји по прашање на шумите покажува голема неинформираност. Како главен проблем се наведува дефорестација и заштита на шумите, а тоа всушност и не е толку лошо на ниво на Европа, дури постојат показатели за

зголемување на подрачјата под шуми во последните дваесетина години. Пожарите се окарактеризирани како најголема опасност за шумите, додека опасноста од бури, неадекватната примена на пестициди и други болести на шумите е недоволно нагласена. Исто така голем акцент се става на важноста за зачувување на шумите и нивната заштитна функција, додека, на пример, за можностите за користење на шумите воопшто не се расправа. Со стратешката рамка за шумска комуникација ќе се настојува да се премости јазот помеѓу реалноста и перцепцијата во јавното мислење.

Со подобрувањето на комуникацијата и подобрите информациски платформи на крај ќе се настојува да се донесуваат и спроведуваат подобри одлуки по прашање на шумите и шумарствата. Стратегијата значи дека треба во поширок контекст да се соединат економските, еколошките и социокултурните аспекти во комуникацијата за подобро и поефикасно спроведување на одржливото стопанисување со шумите. Треба на пошироката јавност и на сите заинтересирани да им се пласираат факти за важноста на шумите во модерното живеење и тоа треба да се прави на локално, регионално и национално и глобално ниво.

Кои се клучните пораки кои со оваа рамка треба да и се претстават на јавноста и на сите заинтересирани?

1. Шумите се клучен фактор во одржувањето на животот на Земјата, па затоа сите сили треба да се насочат на намалување на дефорестација и зголемување на пошумувањето на шумите. Иако во Европа оваа состојба е добра, а во светот не е, лекциите од праксата на одржливото стопанисување во Европа треба да се пренесат пошироко.

2. Кога се спроведува мудро и одржливо стопанисување, шумите ни даваат обновливи извори на материјали и енергија, како и друга еколошка и социјална корист.

3. Европските шуми имаат добра пракса во стопанисувањето, но им треба дополнителна помош за да излезат на крај со се поголемите закани пред климатските промени, временските неприлики, пожари, употреба на пестициди и останати непогоди.

4. Штетното влијание на животната средина може значително да се редуцира со употреба на производи од дрво кои настанале со одговорно стопанисување со шумите. Пораките мораат да

бидат правовремени, јасни, релевантни и ефективни, па мора да се пласираат по пат на повеќе комуникациски канали за да стигнат до целните групи. Кога станува збор за целните групи, тие се однесуваат на главните носители на одлуки во многу сектори кои се важни за шумите, новинарите, младите луѓе, невладините здруженија и многу други. Се настојува да се создаде влијание на тие групи кои би ја сфатиле улогата и важноста на шумите и одржливото стопанисување со шумите, за да увидат дека шумите може да се искористат и за сопствено добро.

Исто така треба да се разгледаат можностите на вклучувањето на шумите во донесувањето на одлуки и во деловните планови и на крај, да го промовираат легалното и еколошки прифатливо производство на дрва и дрвни сортименти. Цел на оваа стратешка рамка, на крајот е, да ја подигне свеста и да ја расветли состојбата и можноста за одржливо стопанисување. Секако, оваа стратегија не завршува тука, туку започнува. Потребно е перманентно дополнување на рамката со најновите достигнувања и откритија во шумарскиот сектор.

Преземено од хрватската ревија «ШУМЕ»

Превод и обработка: Соња Никчевиќ

НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

по партнерство со природата

ПОСЛЕДИЦИ ОД КОВИД 19 НА ПАЗАРОТ СО ДРВО И ДРВНИ СОРТИМЕНТИ

Ковид 19 на пазарот со дрво и дрвни сортименти предизвика големо пореметување и дисбаланс меѓу производството, пласманот и продажбата. Токму затоа, директорот на ЈП Национални шуми Зоран Горѓиев и дел од менаџерскиот тим, особено Секторите за комерцијално работење и производство имаа неколку заеднички средби со коминтентите, односно дрвопреработувачите. Во рамките на тековните работни активности, директорот на ЈП Национални шуми Зоран Горѓиев и дел од менаџерскиот тим, посе-

тија дел од коминтентите кои работат со дрво и дрвни сортименти во источниот дел од државата: "Алпин Ком-Делчево", Дик "Фагус"- Пехчево, и "Треска"-Виница, при што се соочија со последиците од корона вирусот Ковид 19. При посетата на дрвопреработувачките капацитети се запознаа одблиску со проблемите со кои во последниов период се соочуваат, како последица од актуелната состојба во државата и пошироко на глобално ниво, вирусот Корона- Ковид 19. Заклучок е дека е значително отежната состојбата на пазарот со дрво и дрвни сортименти.

“АЛПИН КОМ”-ДЕЛЧЕВО

Надминувањето, или барем стабилизацијата на пазарот предизвикана од пандемијата, ќе придонесе до придвижување на продажбата на дрво и дрвни сортименти, што ќе влијае врз побарувањето на сировини од страна на ЈП Национални шуми, кое исто така се наоѓа во овој ланец на производство и ги чувствува негативните финансиски последици што зад себе ги остава пандемијата на Ковид 19, нагласија во “Алпин Ком-Делчево”.

Но и покрај овие отежнати околности за работа и соработка со дрвопреработувачите, ЈПНШ го продолжува снабдувањето со сировини според определената динамика, со надеж дека сепак оваа ситуација ќе се надмине.

ДИК “ФАГУС”- ПЕХЧЕВО

При посетата на дрвопреработувачкиот капацитет, кој е еден од најголемите капацитети во Југоисточниот дел на Балканот, се разговараше за наоѓање на можности за соработка во услови на пандемијата Ковид 19, меѓу ЈПНШ и ДИК Фагус-Пехчево, имајќи ги предвид отежнатите услови на пазарот со дрвни сортименти и затвореноста на границите во целиот регион, што значително го отежнува пласманот на производи.

Ова, како последица го чувствува и ЈП Национални шуми, особено во делот на исплатата на испорачани дрвни сировини, кои пак заради неможност за пласман се трупаат на складовите на коминтентите.

“ТРЕСКА”-ВИНИЦА

При разговорите што се водеа во “Треска”-Виница, се констатира дека “Пандемијата со Ковид 19, која сеуште трае ја отежнува нормализација на општата ситуација на пазарот. Затвореноста на земјава кон другите држави, од една страна и застоеноста на домашниот пазар резултираат со трупање на залихи кај коминентите со што се предизвикува намалување на побарувачката на сировини од ЈП Национални шуми.”- заклучи директорот на ЈП Национални шуми Зоран Ѓорѓиев.

Како и во сите гранки на стопанството, така и во

дрвно- преработувачката индустрија се почувствуваа последиците од затвореноста на пазарите на овој вид производи, а со тоа се создадоа големи залихи со производи кои немаат пласман, поради тоа што е намалена побарувачката на пазарот за скоро 100%, што пак директно се рефлектира врз работењето на ЈПНШ.

Заеднички заклучок од овие средби меѓу ЈПНШ и дрвопреработувачите е дека оваа ситуација наметнува внимателно и секојдневно следење на пазарот и приспособување на состојбите кои се менуваат од ден на ден.

Подготвила: Соња Никчевиќ

ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ ВО ЖЕСТОКА БОРБА СО ДРВОКРАДЦИТЕ И БЕСПРАВНИТЕ СЕЧИ

ЈП Национални шуми на чело со директорот Зоран Горѓиев и Секторот за заштита на шумите и внатрешна контрола, во соработка со другите надлежни институции, влегуваат во сериозна и организирана меѓуинституционална акција за сузбивање на криминалните дејствија во шумите кои добиваат загрижувачки карактер. Надлежните служби во соработка со секоја подружница посебно се решени да настапат со сите расположиви средства во заштитата на шумите од неправните сечи. ЈП "Национални шуми"-Скопје, согласно член 81 и член 81а од Законот за шумите, со Шумочуварската служба постапува во борбата со неправните сечи.

Во акциите спроведени во периодот од 05.06. до 12.06. 2020 год. на териториите од Подружниците ШС "Бабуна"-Велес, ШС "Сандански"-Македонски Брод, ШС "Лопушник"-Кичево, ШС "Малешево"-Берово, ШС "Равна река"-Пехчево, ШС "Караџица"-Скопје, во извршените акции на територијата на наведените подружници одземени се околу 100 м³ бесправно посечена дрвна маса. Во некои од акциите за сузбивање на нелегалната сеча, учествуваа и припадници на Шумската полиција и МВР.

Со овие акции се докажа дека соработката меѓу надлежните институции понатаму продолжува со засилено темпо. Сите сторители на ваквите неправни дејства ќе бидат најстрого санкционирани од соодветните служби во рамките на Јавното претпријатие.

- ЈП Национални шуми преку Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола во реонот на Скопска Црна Гора и Китка, во ШСЕ Пчиња и ШСЕ Скопска Црна Гора, во рамките на редовните активности на 13 и 14.06.2020 година, констатираа бесправни сечи при што е конфискувана бесправно посечена дрвна маса од познат и непознат сторител. Запленатата дрвна маса е однесена во складот Драчево во рамки на ПШС Караџица - Скопје.

- На 19.06.2020 г. во акција на Шумочуварската служба од ПШС "Беласица" - Струмица, во соработка со Шумската полиција и Граничната полиција, спречен е нелегален превоз на бесправно посечено дрво од познат сторител, во атарот на с. Бања Банско во ШСЕ "Беласица2-Банско".

- Во акција на шумочуварската служба на ПШС "Куманово" - Куманово, во контрола на 25.06.2020 година во реонот Црн Врв на место викано "Тупан", с. Гошинце запленета е бесправно посечена дрвна маса.

- Во акција на шумочуварската служба на ЈП Национални шуми - ПШС Лопушник - Кичево, од ШСЕ Фрлогоец во атарот на село Црн Камен на ден 29.06.2020 година, запленети се нелегално посечени дрва бука.

- Во акција на шумочуварската служба на ЈП Национални шуми - ПШС Липа-Крушево, во ШСЕ Мечкин Камен Дивјаци, во оддел 74, на ден 30.06.2020 год, запленети се нелегално посечени букови дрва, натоварени на 6 коњи. Исто така, во ШСЕ Бирино Селце, во оддел 19 од страна на шумочуварската служба запленето е дабово огревно дрво, притоа е запленето и возилото со кое е превезувана бесправно посечената дрвна маса.

- ЈП Национални шуми упати АПЕЛ до политичките партии, за предизборни активности да не го користат локалното население кое гравитира кон руралните средини, како што е во беровско-струмичкиот регион, да внимаваат во нивните изјави и да не ги охрабруваат дрвократците во нивните криминални активности, само заради гласови на парламентарните избори.

- Во акција на шумочуварската служба на ЈП Национални шуми - ПШС Малешево-Берово, во ШСЕ Губенек-Паруца, во близина на с. Митрашинци на ден 07.07.2020 год, запленети се нелегално

посечени дабови огревни дрва. Исто така, во ШСЕ Брегалница од страна на шумочуварската служба заплнето е обло техничко дрво од бор.

- Во акција на шумочуварската служба на ЈП Национални шуми - ПШС Лопушник-Кичево од ШСЕ Маркулија-Орел во атарот на село Стрелци, заплнети и одземени се нелегално посечени дабови дрва.

- Исто така во акција на шумочуварската служба во ПШС Караџица - Скопје, на Скопска Црна Гора во ШСЕ Брест заплнета и одземена е поголема количина на бесправно посечено огревно дрво.

- Во акција на шумочуварската служба на ЈП Национални шуми - ПШС Серта-Штип од ШСЕ Туртел-Почивало заплнети и одземени се нелегално посечени дрва од непознат сторител.

- Во акција на шумочуварската служба во ПШС Сандански - Македонски Брод во ШСЕ Топол-

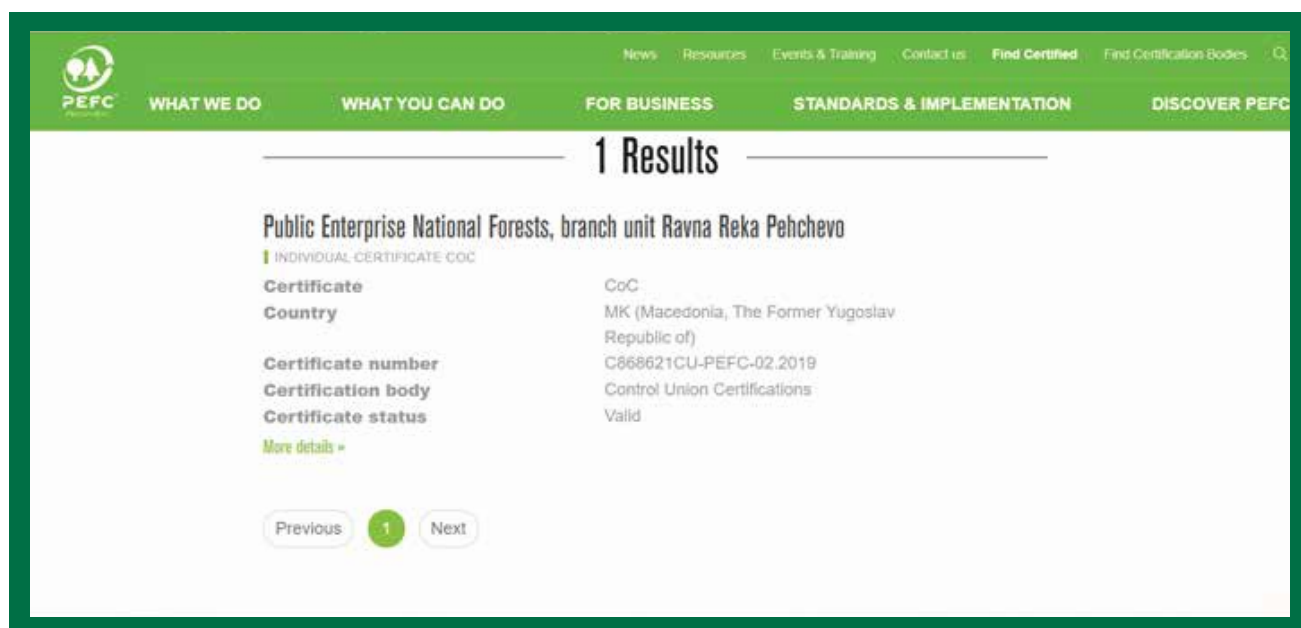
ница заплнета и одземена е поголема количина на бесправно посечено огревно дрво.

- Во заедничка акција на шумочуварската служба од ПШС Липа-Крушево, Шумската полиција и МВР, на 12.07.2020 година во ШСЕ Бирино Селце во одделите 111, 112 и 115 одземена и заплнета е бесправно посечена дрвна маса за огрев.

ЈП Национални шуми ги продолжува и засилува контролите за сузбивање на ваквите криминални дејствија во шума со засилен интензитет на територијата на целата држава. Сите сторители на ваквите бесправни дејства ќе бидат најстрого казнети од соодветните служби на ЈП Национални шуми.

Подготовка: Соња Никчевиќ

ПШС „РАВНА РЕКА“ – ПЕХЧЕВО ГО ДОБИ ПРВИОТ PEFC-СЕРТИФИКАТ ЗА ШУМИТЕ ВО ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

Во светот постојат повеќе системи на сертификација на шумите. Најзначајни се PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes), FSC (Forest Stewardship Council), SFI (Sustainable Forestry Initiative), ATFS (American Tree Farm System), CSA (Canadian Standards Association). Во Северна Америка и Канада најзастапени се SFI, ATFS и CSA, додека во Европа се позастапени PEFC и FSC системи на сертификација.

Имајќи ги предвид предностите и недостатоците на PEFC и FSC системите на сертификација се доаѓа до следните факти • FSC стандардот има подобра примена кога станува збор за еден сопственик и поголема површина под шума, додека за повеќе сопственици со помала површина под шуми, подобро е да се примени PEFC стандард, • за сертификација на шумите по FSC-стандардот се користи генерички стандард-проценителот врши сертификација врз основа на екстерните стандарди и не е неопходно да постојат национални стандарди како

во случај на PEFC шемите, • за FSC -стандард не треба да се чека по две три години за изработка на национален стандард како што е случај со PEFC - сертификацијата. Изработката на националните стандарди подразбира приспособување на генеричките (универзални) стандарди во локалното шумарство.

Јавното претпријатие за стопанисување со шуми ЈП“Национални шуми“ ќе биде во можност квалитативно и квантитативно да ги изгради стручните и технички капацитети за сертификација на целиот систем, почнувајќи со пилот подружницата ПШС „Равна Река“-Пехчево

.СО ПРИМЕНАТА НА СТАНДАРДИТЕ ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ НА ШУМИТЕ СЕ ДОБИВА СЕРТИФИКАТ - ПИШАНА ГАРАНЦИЈА НА ТРЕТА СТРАНА, (ПРОИЗВОДИТЕЛОТ И КУПУВАЧОТ СЕ ПРВИТЕ ДВЕ СТРАНИ) ДЕКА НЕКОЈ ПРОИЗВОД, ПРОЦЕС И УСЛУГА СЕ ВО СОГЛАСНОСТ СО БАРАЊАТА НА СТАНДАРДИТЕ.

ЈП „Македонски шуми,, е во постојана комуникација со Здружението на индустријата за преработка на дрво и производство на мебел при Стопанската Комора на Република Македонија и одблиску, преку консултативни состаноци се следат актуелните состојби во индустријата за преработка на дрво и производство на мебел и се врши координирање со компаниите во врска со процесот на сертификација. Доказ за тоа е состанокот кој се одржа на 01.03.2018 година. На состанокот беше дискутирано за актуелните состојби во примарното производство на дрво и производство на мебел, како и за актуелните проблеми со сертификацијата на шумите во РМ. Имајќи ги во предвид неповолните движења во дрвната индустрија, како во производството, така и во надворешно-трговската размена во последниве две години, се проценува дека увозот и натаму ќе го истиснува домашниот производител од домашниот пазар. Основната идеја е зголемување на еколошката свест во однос на животната средина, со цел почитување на социјалните, економските и културните потреби на сегашните и идните генерации. За посигурен пласман на дрвната маса од нашата држава на европските пазари, неопходно е да се почитува европската регулатива, која налага сертификација на шумите. Сертификацијата на шумите претставува алатка за проценување дали во праксата се стопанисува со шумите на одржлив начин.

Сертификатот значи потврда за потеклото, квалитетот и другите стандарди на производот. По дефиниција, PEFC акредитираниот сертификат значи дека со шумата се стопанисува по строги социолошки, економски, еколошки и социјални стандарди. Сертификатот е неопходен на шумарството и дрвната индустрија за квалитетен и непречен извоз во земјите на Европската унија. Сертификацијата ја спроведуваат невладини организации и приватни компании, а проценката се базира на специфични социјални, еколошки и економски критериуми. Владата на Република Македонија и ЈП Македонски шуми (како најголем снабдувач на пазарот со дрво и производи од дрво во државата), а со цел

излегување во пресрет на стопанството и олеснување на пристапот до соодветни сертификирани репроматеријали, во Март 2018 година отпочна процес на сертификација, и тоа во прва фаза преку ПЕФЦ (PEFC) стандард на околу 4.000 хектари во подружницата на ЈП „Македонски шуми” – Равна Река од Пехчево.

Истото се спроведува како активност во рамки на Програмата за зачувување на природата во Македонија – фаза 2 во соработка со ФАРМАХЕМ и Организацијата за поврзување на природните вредности и луѓе со седиште во Грабенхаге, Холандија – Подружница во Република Македонија.

Од овој пилот проект ќе се има увид во состојбите во кои се наоѓа ЈП „Македонски шуми” во однос на барањата на ПЕФЦ (PEFC) системот.

Истовремено се разгледуваат и други опции за пилотирање на површини преку ФСЦ (FSC) сертификационата шема. Двете спомнати шемии се најрелевантни и барани за наши услови, барем што се однесува на пазарите каде нашето стопанство извезува производи. Начинот на сертифицирање по двата система е сличен, и го водат авторизирани субјекти од самите сертификациони механизми. Генерално, крајна цел на државата би била да се пристапи кон сертификација на околу 300.000 ха високостеблени шуми (од генеративно потекло т.е. од семе) од кои се произведува дрвна маса за дрвната индустрија, а тоа е опишано и во првиот Акционен план 2007-2009 за спроведување на Стратегијата за одржлив развој на шумарството во Република Македонија. Сите други површини главно по форма на одгледување се нискостеблени шуми (од вегетативно потекло т.е. од изданци) и се користат за производство на енергенс-огревно дрво, каде не постои побарувачка за сертификирани производ, бидејќи купувачот очекува евтин производ/енергенс. Нормално, јавноста мора да знае дека во шумарството има и други предизвици кои треба да се решат итно и кои исто така се приоритетни за секторот за шумарство, па според важноста, во иднина ќе се пристапи на поедините предизвици.

Тука мора да се напомене дополнително дека во

наредниот период мора да престои и сертификарање на самите компании согласно СоС сертификација (Chain of Custody – надзорен ланец) кој исто така го обезбедуваат двете спомнати шеми ФСЦ СоС (FSC) и ПЕФЦ СоС (PEFC). Како процес мора да го поминат компаниите кои употребуваат дрво за производство, а извезуваат во пазарите каде се бара сертифицирано дрво, и се спроведува независно од процесот на сертификација на шумите.

После направената анализа и следење на начинот на сертификација на шумите во опкружувањето и пошироко ЈП „Национални шуми“-Скопје влезе во пилот-проект за примена на една од шемите за сертификација на шумите во Европа и светот PEFC (Programme for Endorsement of Forest Certification) систем за сертификација на шумите со кои стопанисуваат во Р.С.Македонија. ПШС „Равна Река“-Пехчево веќе има добиено сертификат кој е во база на податоци на ПЕФЦ-веб страната.

Се работи по национален стандард за одржливо стопанисување со шумите според барањата на PEFC. Основата за изработка на овој стандард произлегува од Пан-европските критериуми и индикатори за одржливо стопанисување со шумите донесени на Министерската конференција за заштита на шумите во Европа во Лисабон 1998 година. Овој стандард е изработен преку партиципативно учество на голем број на директно засегнати страни во шумарството и беше прифатен од страна на официјалната работна група по пат на консензус. Проектот започна со одржувањето на првиот состанок на 23.05.2018 година во просториите на ПШС „Равна Река“-Пехчево.

Стандардот за ОСШ се содржи од 6 поглавја:

1. Одржување и соодветно подобрување на шумските ресурси и нивниот придонес кон глобалниот циклус на јаглерод;
2. Одржување на здравјето и виталноста на шумските екосистеми;
3. Одржување и поддршка за производните функции на шумата (дрвни и недрвни производи);
4. Одржување, заштита и унапредување на биолошката разновидност на шумските екосистеми;

5. Одржување и подобрување на заштитните функции на шумата (особено во однос на почвата и водата);

6. Одржување на социоекономските функции и услови.

16 тематски области:

1. Премер и планирање во шумарството;
2. Одржување на шумските ресурси по квантитет, квалитет и структура;
3. Мониторинг на шумските ресурси;
4. Мерки за одржување на здравјето и виталноста на шумските екосистеми;
5. Забрани;
6. Производи од шумата;
7. Шумски активности и шумска инфраструктура;
8. Шуми со високо еколошко значење;
9. Шумска пракса во склад со природата;
10. Традиционални системи на стопанисување;
11. Заштитни функции на шумите;
12. Социоекономски функции на шумите;
13. Сопственост и традиционални права;
14. Обука, развој на знаење;
15. Заштита при работа;
16. Почитување на законската регулатива.

Направени се 33 критериуми и 84 индикатори. Индикаторите служат за да се спроведе објективна и мерлива проценка на исполнувањето на критериумот од страна на сопственикот/корисникот на шумата.

Направени се поголем број на обуки како со вработените така и со фирмите кои имаат договор да вршат сеча, дотур и превоз, како на пример: обука за безбедносни мерки при работа во шума и работа со моторна пила, обука за обележување на стари, монументални и мртви стебла во сечи.

ЈП Национални шуми, во изминатата година работеше на усогласување на своите интерни процедури и начин на работење, се со цел да ги исполни барањата на PEFC националниот стандард за одржливо стопанисување со шумите. Подружницата „Равна Река“- Пехчево на 12.11.2019 година се здоби со меѓународно признат сертификат – Ланец на надзор на производи од дрво - контролирани извори (PEFC Chain of custody certificate), со сертификациски код CU-PEFC- 868621 и важност до 01.07.2025 година.

CERTIFICATE

Field of attention:

Sustainable Forest Management

CERTIFICATE CODE: CUBG-FM-MC000001

Issued to

Public Enterprise National Forests, branch Ravna Reka - Pehchevo

Pehcevo, Republic of North Macedonia

Project in: Republic of North Macedonia

Type of certificate:

Single FMU Forest Management

Standard:

PEFC National Standard for Sustainable Forest Management in Macedonia

Document title: PEFC MK 03:2017

Approved by: Assembly of the Council for SFM in Macedonia

Issue date: 2017-09-06

Date of entry into force: 2018-06-14

Valid until 01 July 2025

The validity of this certificate shall be verified at the Issuing authority

Control Union Bulgaria (CUBG) declares to have inspected the unit(s) and/or products of the above mentioned certificate holder, and have found them in accordance with the standards mentioned above.

This certificate covers the following unit(s), and/or product(s) as mentioned below:

Name of FMU	Address	Ha
"Maleshevski Planini 1", Public Enterprise National Forests, branch Ravna Reka – Pehchevo	Industriska b.b, 2326 Pehcevo, Republic of North Macedonia	4192,86

This certificate is in force until further notice, provided that the above-mentioned client continues meeting the conditions as laid down in the client contract with Control Union Certifications. Based on the annual inspections that CU performs, this certificate is updated and kept into force.

Date of certification:

02/07/2020

Place and date of issue:

Varna, 02/07/2020

Certificate No: CUBG-FM-MC000001

Declared by:

Z Bogdanov

Certification Manager

On behalf of the Managing Director

Control Union Bulgaria Ltd.
Debar 58-office11, 9000 Varna, Bulgaria
bgcertification@controlunion.com
tel.: +359(0)2-9266437

ПРОТИВ КОРОНА ВИРУСОТ – ДЕЗИНФЕКЦИЈА СО СПЕЦИЈАЛНИ ВОЗИЛА НА ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

Во врска со ново настанатата состојба во државата, ЈП Национални шуми од првиот момент ги презема сите потребни мерки и активности за заштита од коронавирус Covid-19.

За таа цел, до сите подружници проследени се насоки со предлог мерки за постапување во поглед на организирање на производството во новонастанатите услови.

Преку редовно следење на сите заклучоци и мерки донесени од страна на Владата на РСМ и Главниот координативен кризен штаб за обезбедување целосна координација во врска со спречување на внесување и ширење на Коронавирус Covid-19, вработените во претпријатието се редовно информирани за сите состојби кои настануваат на дневно ниво и постапување по истите, со цел за заштита на здравјето на вработените, нивните семејства и пошироко.

Според овие насоки, извршена е дезинфекција во сите управни згради и објекти, складови, работилници у други капацитети во сите подружници во ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ.

Една од мерките кои се презедоа беше аеродезинфекцијата која се изврши во Кавадарци, во моментите кога се дозна за присуството на коронавирусот, во март 2020 година, со двете теренски пратени возила за гаснење на пожари на отворен простор и шумски пожари.

По насоки и барање на локалната самоуправа на општина Кавадарци овие две возила неколку дена беа вклучени во превентивно делување-аеродезинфекција по улиците во Кавадарци, за спречување на понатамошно ширење на пандемијата COVID-19.

Во периодот од 20 до 25 март 2020 година се вршеше дезинфекција на сите возила кои влегуваа во Кавадарци со што овие возила покажаа уште една корисна улога. Целта беше да се употребаат целосно капацитетите на овие, сега веќе повеќенаменски возила, иако првичната улога им е справување со шумски пожари.

Двете специјални возила за прва интервенција при заштита на шумите од пожари (едно теренско возило Pick up 4X4 со пумпа и едно теренско

возило-цистерна со носивост од 7000л.) се донација од Владата на Р.Турција во 2010 година која е реализирана преку Турската агенција за обнова и развој ТИКА. Специјалните возила со Одлука на Владата на РМ за престанок и давање на трајно користење на движни ствари(арх.бр.44-5831/1 од 26.09.2017г.), а преку договор со МЗШВ се преотстапени на ЈПНационални шуми и истите заради погодните услови на работа и чување се одржуваат и користат во Подружницата „Бор“ во Кавадарци.

Заради погодните карактеристики, достапност до терен, јачина на воден млаз, овие возила имаат повеќенаменска функција и можат да се употребуваат при разни елементарни временски непогоди, за расчитување на поголеми и помали површини после поплави, а во дадениот случај за дезинфекција на улици, дворови и други поголеми површини, со цел за успешно справување со новонастанатата состојба во државата.

ЈП Национални шуми располага и со други 3 специјални возила за прв одговор на шумски пожари Great Wall Steed 5 4x4кои со Одлука на Владата на РМ за престанок и давање на временско користење на движни ствари(арх.бр.44-5880/1 од 10.10.2017 година), а преку Договор за отстапување на користење на движни ствари со Дирекцијата за заштита и спасување се преотстапени на ЈП Национални шуми. Со специјалните возила е овозможено непречено функционирање на мобилните групи во подружниците во поглед на брзата интервенција на терен при настанување на шумски пожари и спречување на нивно ширење. Трите специјални теренски возила за гаснење на пожари се распоредени во Подружниците: „Лопушник“-Кичево, „Малешев“-Берово и „Кожуф“-Гевгелија.

По насоки и барање на локалната самоуправа на општините во Берово и Гевгелија овие возила беа вклучени во превентивно делување-аеродезинфекција за спречување на понатамошно ширење на пандемијата од коронавирус COVID-19, по улиците во овие две општини.

Подготовка: Соња Никчевиќ

